

ОБОБЩЕНИ РЕЗУЛТАТИ
ОТ АНКЕТИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ (АНКЕТНА КАРТА №2) В ХИМИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
ЗА периода 2013 - 2017 год.

Резултатите, включени в настоящия доклад обединяват данните от 4 академични години за периода **2013 - 2017 г.** Анкетирани са студентите, обучаващи се в Химически факултет в образователно-квалификационните степени "бакалавър" и „магистър“ .

Анкетна карта №2 е попълнена от 2-ри до 4-ти курс, като общият брой анкетиращи, както и разпределението им по специалности са представени в следната таблица:

	2013-2017	
	Анкетирани студенти	% от общ. бр. анкетиращи студ.
Компютърна химия	26	5
Медицинска химия	196	35
Химия с маркетинг	74	13
Химия - редовно обучение	24	4
Химия - задочно обучение	19	3
Анализ и контрол	32	6
Химия с английски език	28	5
Магистри	161	29
Общ брой анкетиращи студенти	560	

Резултатите са обобщени и е направен коментар по раздели. Предвид намаляващия брой студенти в отделните специалности, резултатите от анкетите са представени за съответната академична година в периода от 2013/2014 до 2017/2018, без да се прави анализ в зависимост от специалността, в която се обучават студентите.

ЗАПОЗНАТОСТ И ОЦЕНКИ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

Дългосрочното проследяване на отговорите на анкетиращите студенти относно тяхната информираност за учебния план и квалификационната характеристика на специалността, по която се обучават, показва устойчиво висока степен на информираност. Едва 4-ма от всички анкетиращи за заявили, че не познават съответните документи, което е под един процент.

Оценката на анкетиращите за подготовката, която получават в средното училище остават тревожно ниски: средно 28 % от анкетиращите през целия период считат, че подготовката им в училище е напълно достатъчна, за да се справят с учебния материал в университета; половината студенти (50%) отговарят, че подготовката им в училище само отчасти покрива базовите изисквания на учебния материал в университета, а 22 % категорично считат, че обучението в средните училища е недостатъчно, за да се справят с учебния материал при надграждащото им обучение. Проследяването на тенденциите в отговорите за периода 2013-2018 сочи, че позитивните отговори намаляват - от 30% през 2013 г. до 21% през 2017 г., докато негативните нарастват съответно от 19 на 37%. Очевидно реформите в средното

образование, които доведоха до намаляване на часовете за обучение по природни науки, и особено извеждането на предмета „Химия и опазване на околната среда“ от списъка на задължителните дисциплини в 11-ти и 12-ти клас (с изключение на малкото на брой профилирани класове) оказва все по-сериозен негативен ефект върху ориентирането на зрелостниците към химическите науки във висшите училища. За избраните направления се наблюдава по-трудна адаптация към ефективно и задълбочено обучение в университетите.

Коментиранияте резултати от анкетата продължават да създават проблеми, които пряко се отразяват върху успеваемостта на студентите от ОКС „бакалавър“ .

Средно за периода 60% от анкетираните заявяват, че посещават над 75% от лекционните курсове, тоест в сравнение с предходния период 2011-2013 г. се наблюдава повишаване на посещаемостта на лекции, но тя все още остава относително ниска. Около 6 % от анкетираните заявяват, че посещават по-малко от 25% от лекционните си занятия, а преподавателите заявяват, че сред тази група са и студенти, които трудно се справят с изпитите по изучаваните дисциплини.

Проучването относно причините за отсъствието на студентите от занятия показва нарастване на относителния дял на работещите студенти, който е нараснал от 27% за периода 2011-2013 г. на 44% средно за периода 2013-2018 г.

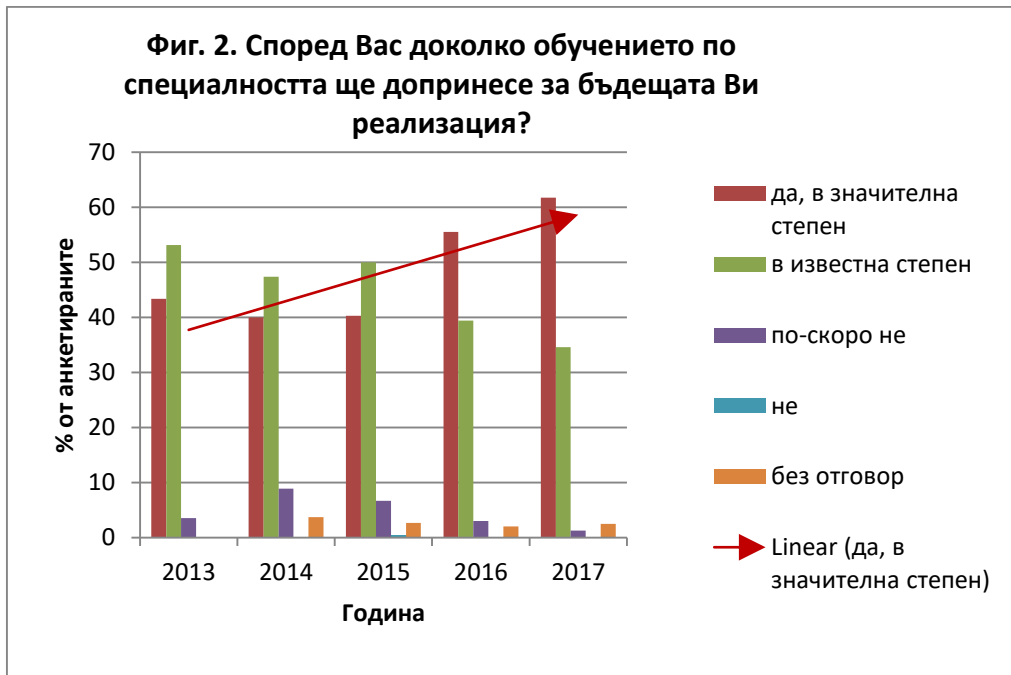
Забелязва се и значително намаляване на студентите, които заявяват, че лекциите са безинтересни (от 17 на 7%), както и на тези от анкетираните, които считат, че могат да се подготвят сами за изпитите (от 12 на 6%).

Комисията по качеството на ХФ актуализира АК 2 за учебната 2017-2018 г., като премахна въпроса за посещаемост на практическите занятия, тъй като те са задължително условие за получаване на заверка на семестъра по всички дисциплини, включени в учебните планове на двете ОКС и студентите са длъжни за изработят практическите си задачи. Във всички катедри на ХФ е създадена организация на учебния процес, която позволява на

студентите да отработят практически занятия, които са пропуснати в регулярния график и това дава своя положителен ефект.

Устойчиво висок се запазва процентът на анкетираните студенти, които смятат, че обучението по избраната от тях специалност допринася за бъдещата им реализация (Фиг.2), като се забелязва ясна тенденция на нарастване на категорично позитивните отговори („да, в значителна степен“), за сметка на относително намаляване на колебливите оценки, формулирани като „в известна степен“ . Отрицателно мнение относно приноса на обучението към реализацията на специалисти, получили дипломите си в ХФ се движи в интервала от 9% през 2014 г. до по-малко от 2% през 2017 г.

Използването на технически средства в преподаването на учебния материал за целия период на наблюдение показва устойчиво високи резултати. Средно 82% от анкетираните студенти отговарят, че „редовно“ или „в повечето случаи“ преподавателите от ХФ използват компютърни и видео презентации (фиг. 3), а над 71% използват печатни материали и други онагледяващи средства в процеса на обучение.

Данните от анкетите показват задоволително ниво на осигуреност с литература за подготовка на студентите. На фиг. 4 може да се проследи тенденцията към нарастване на категорично позитивните отговори по отношение на достъпа до необходимата литература, който бележи ръст от 53% (през 2013 г.) до 68% в края на периода. По-малко от 1% от анкетираните считат, че нямат достъп до литература в процеса на обучението си.

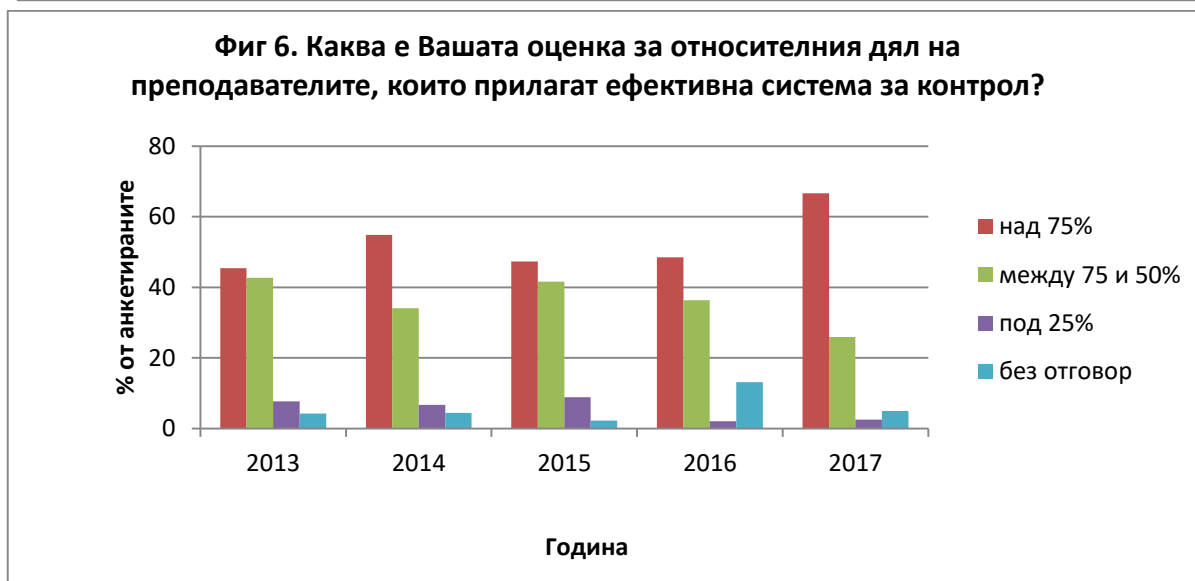

Запитването за оценката значимост на различни източници на информация, с която студентите разполагат при подготовката си показва следната градация: приоритет за ~ 79% от анкетираните са „Помощни материали предоставени от преподавателите“ и „Записки от лекциите“, с почти изравнени позиции; следва ги „информация открита в интернет“ и на трето място (~48%) е поставена „Университетската библиотека“.

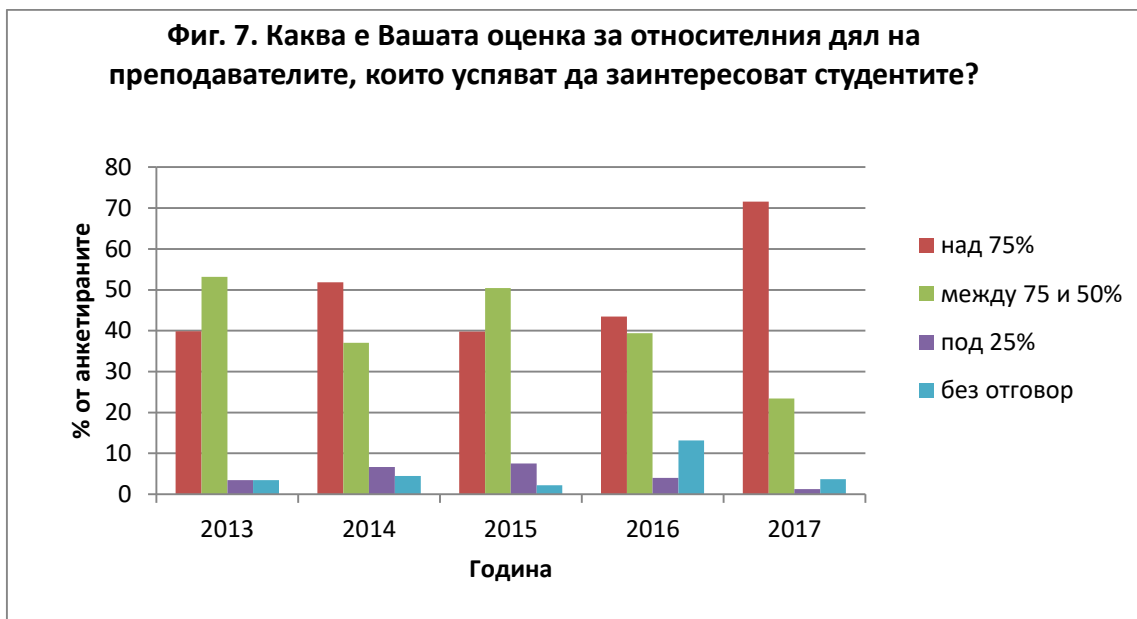
Коментираната приоритизация на обучаваните в ХФ е логична и отразява бързото развитие на химическата наука и все по-активното използване на достъпни в Интернет учебни и справочни ресурси в областта на химията.

Една от силните страни на обучението в Химическия факултет е отговорното отношение към процеса на обучение. Доказателство са и резултатите от студентските анкети и през отчетния период. Категорично високите и стабилни като поведение мнения на студентите потвърждават, че преподавателите провеждат редовно своите занятия (фиг. 5). На Фиг. 6 е

представен анализ на студентското мнение относно ефективността на системата за контрол, която преподавателите прилагат в процеса на обучение. И тук позитивно мнение дават 88% от анкетираните средно за периода, но от графиката се вижда, че преподавателите в ХФ са положили усилия да развият и усъвършенстват подходите за оценяване и контрол върху обучението на студентите и нещо повече, самите студенти са убедени, че основната част от преподавателския състав справедливо оценява техните знания.

Мнението на студентите относно дела на преподаватели, които успяват да привлекат интереса им показва, че средно 7% от анкетираните считат, че малко преподаватели (<25%) излагат интересно материала си. И тук доминиращата част от отговорите (<87%) са фокусирани върху мнението, че преподавателите успяват да събудят техния интерес (фиг. 7).

Над 95 % от анкетираните за целия период заявяват, че не са били подложени на корупционен натиск нито то преподавателите си, нито от служители в университета.

През 2017/18 академична година в Анкета 2 бяха въведени въпроси, касаещи мнението на студентите относно тяхната практическа и езикова подготовка. Данните не могат да бъдат сравнявани с предишни периоди. На въпроса „Считате ли, че часовете за практическа подготовка (семинари и лабораторни упражнения) са достатъчни?“ 45% отговарят „да, напълно“, 41% „да, отчасти“, а 14 % считат, че часовете за практически занятия не са достатъчни. На въпроса за удовлетвореност от предлаганите възможности за подобряване на езиковата подготовка – 57% от анкетираните са напълно или поне отчасти удовлетворени, а 39% отговарят с „не“. Трябва да се вземе предвид, че значителна част от анкетираните студенти са в 3-ти и 4-ти курс, което означава, че в техните учебни планове не са отразени мерките, които ХФ предприе за подобряване на езиковата и практическа подготовка на обучаваните студенти. Тези аспекти на студентското мнение са важни и затова следва да продължи наблюдението им, за да може да се оцени ефективността на промените в учебните планове за преодоляване на проблема.

Раздел - Организация на учебния процес

Отлична средна оценка над 5,50 студентите дават за работата на Деканата по отношение на компетентност, бързина на обслужването и отношение към студентите. Работата на учебен отдел е оценена по отношение на същите критерии и мнението на студентите е обобщено в таблица 1.

Оценката на студентите за работата на деканата на ХФ продължава да е устойчиво висока през целия период, докато със смяната на инспектора от учебен отдел, който отговаря за административното обслужване на студентите от Химическия факултет се наблюдава рязко намаляване на процента на отличните оценки по отношение на всички индикатори (данните са представени в скоби в таблица 1.).

Таблица 1 Средноаритметични оценки на студентите за работата на Учебен отдел и Деканат, както и разпределение на % от анкетираните поставили конкретните числови оценки

	Средна оценка	Процентно разпределение на дадените оценки*			
		Отличен 6	Мн. добър 5	Добър 4	Среден 3 + Слаб 2
<i>Как бихте оценили работата на Деканат по отношение на:</i>					
общо отношение към студентите?:	5,80	77%	13%	6%	1%
компетентност (предоставят пълна и точна информация)?:	5,70	77%	14%	5%	0,8%
бързина на обслужването?:	5,40	67%	16%	9%	4%
<i>Как бихте оценили работата на Учебен отдел по отношение на:</i>					
общо отношение към студентите?:	5,70 (5,24) **	80 % (51)	11 % (23)	2 % (14)	1% (9)
компетентност (предоставят пълна и точна информация)?:	5,41 (5,28)	60 % (48)	20 % (28)	10 % (11)	6 % (11)
бързина на обслужването?:	5,30 (4,67)	60% (35)	20% (21)	10% (20)	6% (18)

*Забележка: сумата от процентно разпределение на дадените оценки е < 100%, защото част от анкетираните на са дали отговор на въпроса

** Данните, посочени в скоби са отнесени към периода след смяната на инспектора от Учебен отдел

Известно основание може да се търси в трудностите, които съпровождат навлизането на новия инспектор при навлизане в спецификата на обучение във факултета, но промяната в мнението на студентите ще бъде във фокуса на внимание на комисията по качество и считаме, че следва да се търси възстановяване на студентското мнение в анкетите за следващата учебна година.

Деканското ръководство следва да обърне внимание на евентуалните проблеми, докато все още средните оценки на студентите се записват в диапазона на „много добър“.

Раздел - Научно- изследователска дейност

На въпроса „Запознати ли сте с научните изследвания на Вашите преподаватели?“, средно 79% от анкетираните дават позитивен отговор, а 17% не познават изследователските тематики, развивани в катедрите на ХФ. 27% от студентите заявяват, че са присъствали на публични лекции, изнасяни от водещи учени, бизнесмени и др.

Средно за периода 37% от анкетираните заявяват, че лично са участвали в научни конференции, семинари и други, като за оценявания период се наблюдава възходяща градация - от 36% взели участие в научни форуми през 2013 г. относителният дял нараства до 42% за 2016 г. Участието на студенти в научно изследователски проекти получава положителен отговор от 28% от анкетираните.

В анкетата, проведена през 2017 г. бе зададен въпрос на студентите „Склонни ли сте да участвате в научни изследвания извън преките ви учебни задължения?“, който получи позитивен отговор от 67% от анкетираните. Очевидно успешният проект Европейски награди в

рамките на проект BG05M2OP001-2.003-0001 „Студентски стипендии – Фаза 1“, в който взеха участие 117 студенти от ХФ е събудил интерес към изследователска работа. Този интерес следва да бъде развиван и насърчаван.

За съжаление, активността на студенти от ОКС бакалавър и магистър към програмата за академичен обмен ЕРАЗЪМ трайно намалява и едва 10 % от анкетираните са отговорили, че участват в нея.

Раздел - Мотивация на студентите

От представените във фигура 8 данни се вижда, че средно 59 % от анкетираните студенти за периода 2013-2017 г. считат, че процесът на обучение има стимулиращ ефект върху собствената им мотивация за усвояване на учебния материал. Това се потвърждава и от мнението на анкетираните потребители на кадри, които поставят средноаритметична оценка много добър 5,3 на мотивацията за професионално развитие на кадрите на ХФ при ПУ.

Следва да отбележим и някои **негативни факти и тенденции**. Сериозно притеснение пораждат оценките на анкетираните студенти относно състоянието на материалната база и условията за работа в Химическия факултет. Въпреки, че средните стойности на оценката на анкетираните, които считат, че материалната база създава условия за работа са все още относително високи (45% от анкетираните отговарят с „определено да“, а 38% с „по-скоро да“), се очертава трайна тенденция на намаляване на позитивните оценки за отчетния период. Докато през 2013 година 58% от анкетираните са дали отговор „определено да“, то през 2016 година едва 36% запазват това мнение. Причините за тази отрицателна тенденция са ясни - лошото състояние на сградата на Химическия факултет и остаряващата инфраструктура. Това са обективни предпоставки, които пряко определят условията за работа, но този проблем не може бъде решен от преподавателския състав на ХФ.

Общият анализ на проведените анкети със студентите през периода 2013 – 2017 г. показва, че във факултета се поддържа креативна атмосфера на взаимодействие между академичен състав и обучавани, преподавателите полагат сериозни усилия за поддържане качеството на обучение, мотивиране на студентите и справедливо оценяване на техните знания и постижения. Усилията в тази посока са перманентен ангажимент и следва да продължат. Ще

се търсят средства и подходи за насърчаване на участието на студентите в изследователска работа и активизиране на студентската мобилност. Във фокуса на бъдещия мониторинг на студентското мнение следва да остане проследяването на ефективността на предприетите мерки за подобряване на практическата и езикова подготовка, както и да се търсят решения за по-активно привличане на студентите в научна-изследователска работа.

10.04.2019 год.

Факултетна Комисия по качеството,
ХФ, ПУ "П.Хилендарски", Пловдив